

Kalaallit Nunaat qor-sooqqikkallarmat

Kalaallit Nunaanni sermersuarujussuaq tamaani uninngaannarsimangilaq, kisianni ukiut millionit arlallit kingulliit alliaartorsimavoq, nunarsuup nillernerulernera malillugu.

Ukiut 40-t missaat sioqqullugit Kalaallit Nunaata avannarpasin-nerpaartaani danskit svenskillu ujarassiuut pisumik imminut akerleriittumik nassaarsimapput. Kinnernit qaleriiaat 100 meterit missaanik issutigisoq, orpiit, sullernit aamma uumassusillit alat sinnerinik akulik, taama avannarpasitsigisumiittussaangitsut. Kinnernit qaleriiaat, taaneqartut Kap København Formation, 2 millionit missaani pisoqaassusilerneqarsimapput. Taakkua tunngavigalugit ilisimatut inerniliisimapput, taamanikkut silap pissusia assut kiannerusimasooq, ullumikkut akerlianik Kalaallit Nunaata avannaani orpeqarfiusimasooq assullu uumasooqarsimalluni. Sumiiffimmi orpiit timitaannik iluitsunik nassaat tamatum kingorna qularunnaarsimapput Kalaallit Nunaanni taamanikkut qorsooqqissimasooq (takuuk takussutissiaq 5).

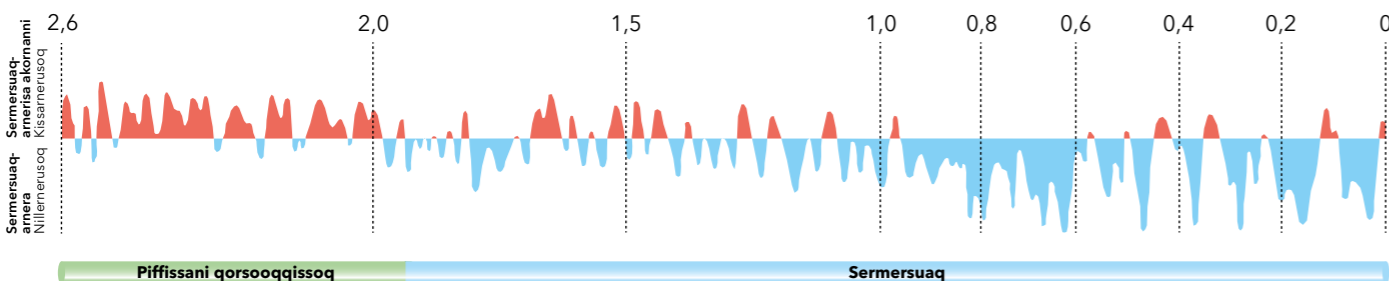
Sermersuaqarneq aallartippoq

Kalaallit Nunaat piffissani qorsooqqitarsimasorineqarpoq, sermersuarnik annerusunik minnerusunilluunniit unit-sikkallarneqartartunik, matuma ukiut 1.9 millionit missaata siornatigut. Ukiut 2.6 millionit matuma siornatigut nunarsuarmi silap pissusia nillerneruleriartorsimavoq, kisianni aatsaat ukiut 1.9 millionit matuma siornatigut, agguaqatigiissillugu kiassuseq/nillissuseq ima appar-tigisimavoq, allaat aasaanerani semrit aakkiartornerini aput ukiut tamaasa ilanngussaasimasooq nungussinnaasimaganu. Taamaammat alliaartulersimavoq, naggataagullu sermersuannngorsimalluni ataaseq, taamanili tassani uninngasimasooq - tassaavoq Sermersuaq.

Takussutissiaq 3.

Ukiut mio.

Takussutissiaq 4. Nunarsuarmi kiassutsip/nillissutsip agguaqatigiissillugu ineriartornera Kvartærip nalaani, ukiut 2.6 mio. kingulliit, 0 nalitsinniuvoq. Kvartærip nalaanut ikaarsaarnermut ilisarnaataavoq, nunarsuarmi silap pissusia unerisimasumit kiattumillu sivisuumik nilloriartorsimavoq, kingornagut nillernerit (sermersuaqarnerit) kissarnerusullu (sermersuaqarnerit akornanni) 20-t sinnerlugit allannngornertut ersersimavoq. Kiassutsinut/nillissutsinut sangoriarnerit ilaatigut, Qalasersuarni qillerni qillikkanit immanilu itisuuni kinnernit qaleriiaani qillikkanit, piffissani siusinnerusuni silap pissusianut takussutissanik imaqartunik misissuinikkut suliarineqarsimapput.

Asseq: Peter Warna-Moors, GEUS.

Kalaallit Nunaata avannaanit orpiit meqquataasartuut timitaat, issimik panersimasut ukiunik 2 millioninik pisoqaatigisut.

Suli takuuk

Sermersuup silap pissusiini assi-giinngitsuni tunuaritserneranut missingersuutit qarasaasiakkut titartakkanik aalasuliami takukkit.

geoviden.dk/indlandsisen

Sermersuaq alliaartorpoq

Nillerneruleriartorneq, ukiut 2.6 millionit matuma siornatigut aallartippoq, piffissamat maanna inuuffigisatsinut, kvartærisut taaneqartartumut aallaqqaataavoq. Nunarsuarmi kiassut-sit/nillissutsit appariartortut saniatigut piffissamat aamma ilisarnaataapput, silap pissusia piffissat nillertut aamma kiattut akornanni akuttuallaanngitsumik allannngorartarsimavoq (takuuk takussutissiaq 4). Piffissat, sermersuaqarnera aamma sermersuaqarnerisa akornannik taaneqartartut, taakkunannga taaneqartuni kingullermi maannakkut inuuvugut. Tamanna isumaqarpoq, massa Sermersuaq ukiut 1.9 millionit tassaniissimagaluartoq, annertussaa piffissat nillertut aamma kiattut malillugit allannngorarsimavoq. Assersuutugalugu sermersuaqarnera kingulleq, ukiut 11.500-t missaat matuma siornatigut naasimasumi. Sermersuaqarnera Weichsel-sermersuaqarneratut ilisimaneqartoq, aamma ukiut 115.000-t matuma siornatigut aallartissimavoq. Tassani ima nillertigisimavoq, allaat Sermersuaq Kalaallit Nunaata sineriai qaangerlugit annertussuseqalersimalluni, sermersuarlu Canada qallerlugu (Laurentiskep Sermersua) siaruartoq ataqatigilersimallugu. Europap avanna aamma Ruslandi piffissami tassani aamma sermersuarnik qallerneqarsimapput, Fennoskandiske Sermersuatut ilisimaneqartoq. Piffissami sivisoorujussuarmi nunarsuup affaata avannarliup ilarujussua sermimik

Kalaallit Nunaat ukiut 2 millionit miss. matuma siorna

- Orpippassuit meqquataasallit
- Orpiit pilutaartartut
- Nunat paarnaqutaannallit

Takussutissiaq 5.

qallerneqarsimavoq (takuuk takussutissiaq 3). Sermersuarnit pingasuusunit taamaallaat Sermersuaq, maannakkut sermersuaqarnerup akornanni kisinngorussimavoq. ☺